

„Българска мистерия“ - приключения в два свята

Ирина Гигова

В едно свое неотдавнашно интервю проф. д-р Станислав Семерджиев беше споделил съжалението си, че през поредния си ректорски мандат в НАТФИЗ е успял да реализира само един спектакъл, погълнат от нелеките отговорности на ръководител на висше училище в сложните съвременни обстоятелства. Очевидно, за това време е акумулирал доста творческо нетърпение и то се е изляло в динамиката на този единствен, но многолик спектакъл – „Българска мистерия“, чиято тъкан е изплетена на фолклорна основа, но вътъкът е модерното пластично мислене, излъчващо универсални послания.

Поразително е как човек на думите, съавтор или драматургичен редактор на десетки филмови сценарии с неизброими диалози, е създал либрето, в което говорят динамиката на телата, експресивните жестове, сценографията и погледите на студентите четвъртокурсници в специалност „Театър на движението – пантомима“ на доц. Александра Хонг. Създал е сюжет, който дори неподготвеният зрител уверено и с любопитство разчита, без да е задължен да върви по „задължителна“ линия, а влагайки във формулирането на въпросите и възможните отговори своето настроение, своето светоусещане, своя културен бекграунд. В сътрудничеството между проф. Семерджиев, постановчика д-р Маргарита Божилова, хореографите Неделя Ганчева (съвременни танцови техники), Елица Костадинова (народни танци), Камен Иванов (сценичен бой) и останалите от екипа се е родил образец на модерния танцов театър, който може да е достоен гост на всяка престижна фестивална сцена по света. Изконно български, но и космополитен; традиционен, но и авангарден. В него предметите, с които младите актьори боравят – въжета, дървени пръти, кърпи (в случая по-скоро воали), стилизирани „камъни“ и други, са колкото артефакти от архаичния народен бит, толкова и символи, и инструменти на артистичния изказ – продължение на човешките тела.

Сюжетът ни връща към прастарата легенда за зазиждането на душата на Любимата (а понякога и на нея самата) в лелеяния градеж на живота на Майстора. Персонажите сякаш се раждат от реликтите на миналото (сценографията е на д-р Петя Караджова), за да се хвърлят с цялата си енергия в разказа за своето днес (когато и да е то); във вечния вътрешен конфликт за избора – между добро и зло, между простичко земно щастие и висока кауза, между „сега“ и „за вечността“.

В спектакъла се откриват два пласта – битов и „не-земен“, ясно открити със светлина и сянка, с въздействащата музика на Валерия Крачунова и Георги Андреев, с традиционните фолклорни танци и модерния балет. В първия, в реалния свят, момите и момците се ухахват, надиграват се и се надлъгват в духа на фолклорната образност; във втория са екзистенциалните, почти Фаустовски дилеми на човека творец, изкушаван от Дявола с ябълката на познанието и змията на плътския разгул. В цялото представление се усеща дуализмът на живота и света, в които ние сме разкъсвани между небето и битието, между „искам“ и „трябва“. В кулминационния момент на самопожертвованията на Елица (интересно ново тълкуване на легендата от

фолклора) три различни млади актриси създават триединството между искрящата невинност на първите трепети (червената мома), неизбежната логика на течението на живота (тюркоазената мома), и саможертвения трагизъм на Божествената любов (бялата мома). Затова те биха могли да бъдат възприети и като три превъплъщения на една и съща личност, като тяло, душа и дух на едно и също Божие създание... Доколко нашите решения са плод на личен избор, доколко – следствие от намеси „свише“? Струва ли си жертвата, която всеки творец (си мисли, че) прави в името на човечеството и ще бъде ли тя някога оценена по достойнство? Вечни въпроси без отговор, които оставят публиката с възторга от тоталното себеотдаване на актьорите от класа на доц. Александра Хонг – Цветан Русев, Вероника Манчева, Гергана Ценова, Мелинда Терзийска, Николай Йорданов, Паолина Попова, Росица Кирилова, както и Мартин Киряков (III курс РДТ, клас проф. Пламен Марков) и Александър Будуров, Валерия Колева, Велизар Груев (II курс ТД - ПМ, клас проф. д-р. Александър Илиев) и др.